

κτησαν οἱ Ἕλληνες καὶ περὶ τὸ ἐνδύσθαι ἐπι-
 ελευθερίαν, ἣν δὲν εἶχον πρότερον, μετεβλήθη τὸ
 σχῆμα. Ἐφόρου δὲ τότε τριῶν μεγεθῶν φέσια· τὸ
 μικρὸν ἀρχικὸν ἡμισφαιροειδές, τὸ μέγα κυλινδρικόν,
 τὸ φερόμενον ἢ ὀρθιον καὶ ἀτσάκιστον ἐντελῶς, ἢ
 τσακισμένον πρὸς τὰ ὀπίσθεν ἢ πρὸς τὰ ἀριστερά,
 καὶ τὸ μέσου μεγέθους, φερόμενον ἀτσάκιστον.

Τὸ μικρὸν φέσιον ἢ φεσάκι κοινότερον, τὸ μόλις
 κλύπτον τὴν κεφαλὴν, μὴ κατερχόμενον μέχρι
 τῶν ὠτων μετὰ μικρᾶς ἀστρήρου φούντας, ἐφηρ-
 μόζετο κατ' ὅλην τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· ἐφέρετο δὲ κλίνον ἢ πρὸς τὸ μέ-
 τωπον ἢ πρὸς τὰ ὀπίσθεν τῆς κεφαλῆς, ἀπλοῦν ἢ
 με σερβέτταν δύο ἢ πλειοτέρων γύρων (Σχῆμα Β')·
 τὸ φέσιον τοῦτο ἔφερον οἱ ἀρματωλοί. Ἐν τῇ
 πινακοθήκῃ τῆς ἱστορικῆς Ἐταιρείας πολλοὶ τῶν
 ἀρματωλῶν καὶ ἄλλων ἀγωνιστῶν εἰκονίζονται φέ-
 ροντες φέσιον οὐχὶ τὸ κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ τῶν
 μετὰ τὸν ἀγῶνα χρόνων· ἐνῶ τὰ αὐτὰ πρόσωπα
 εἰκονισθέντα ὑπὸ φιλελλήνων, διαρκούντος τοῦ ἀγῶ-
 νος, ἐν ταῖς ἐκδοθείσαις ἱστορικαῖς αὐτῶν ἀναμνή-
 σεσι, φέρουσι τὸ ἀρχικὸν φέσιον²⁰. Μετὰ τοιοῦτον
 φέσιον ἔφερον τινες καὶ σερβέτταν ἐν εἰδει μεγάλου
 σαρκίου κατὰ τὸν τουρκικὸν τρόπον μετὰ μικρὰν ἀκι-
 νητον φούνταν (Σχῆμα Γ')· ἄλλοι ἀντὶ φούντας
 ἄφινον τὸ ἐν τῶν κροσσῶ-
 τῶν ἄκρων τοῦ σαρκίου
 νὰ πίπτῃ ἐπὶ τοῦ στήθους
 (Σχῆμα Δ'). Οἱ Σουλτῶ-

Τὸ μικρὸν φέσιον ἐν Ἰδρᾷ οἱ ναυτικοὶ ἔφερον
 ὀλίγον τι βαθύτερον (Σχῆμ. Ε'), ἐπὶ δὲ βαθύτε-
 ρον ἐν Πελοποννήσῳ, ἰδίως οἱ γέροντες (Σχ. Ε').

Τὸ ὑψηλὸν δὲ κυλινδρικὸν φέσιον ἔφερον οἱ
 φοροῦντες ἀντερῖα, οἵτινες συνήθως εἰς τὰς νή-
 σους δὲν ἦσαν στρατιωτικοί, οὐδὲ ναυτικοί, ἀλλ'
 οὐδ' ἔμποροι, οὐδὲ χειρῶνακτες, ἀλλὰ πρόκριτοι, με-
 τερχόμενοι ἐξουσίαν
 πολιτικὴν, ἢ τὸ ἐ-
 ἐπάγγελμα τοῦ δι-

Δ

Ε

δασκάλου. Ἡ φούντα τοῦ φεσίου τούτου, ἰδίως
 εἰς τοὺς Ἰδραίους, δὲν ἐκρέματο, ἀλλ' ἀκτινοει-
 δῶς ἐκάλυπτεν ὅλην τὴν κορυφὴν αὐτοῦ. Ἐφο-
 ρεῖτο δὲ τὸ τοιοῦτον φέσιον ἐντελῶς κάθετον ἐπὶ
 τῆς κεφαλῆς οὐδόλως κλίνον πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ τὰ ἀρι-
 στερά· ἵνα δὲ μὴ τσακίζεται ἐκ τοῦ βάρους περιε-
 νεδύετο ἔσω διὰ χονδροῦ χαρτονίου (Σχ. Ζ').

Ἐτερον εἶδος ὑψηλοῦ φεσίου ἦτο τὸ μετὰ φούν-
 τας ὀλίγον μακροτέρας τοῦ ὕψους αὐτοῦ φερόμενον

Β

Γ

ται δὲ καὶ ἄλλοι ὀρεσιβίοι λαοὶ τῆς Ἑλλάδος εἶχον
 σαρκίον μακρὸν ποικίλου χρωματισμοῦ, ὅπερ τυ-
 λίσσοντες περὶ τὸ φέσιον ἔφερον εἶτα περὶ τὸ γένυ,
 ρίπτοντες πρὸς τὰ ὀπίσω ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ ἔτε-
 ρον τῶν ἄκρων²¹.

Καὶ οἱ φέροντες δ' ἐτι μπερέτταν οἶαν ἐν σχή-
 ματι Α', μετεχειρίζοντο σερβέτταν²².

²⁰ Τοιαῦται εἶνε αἱ εἰκόνες τοῦ Γερο-Κολοκοτρῶνῃ ἐν
 ταῖς συγγράμμασι τοῦ Mährlen, Gesch. Griechenl.
 von der Ankunft König Ott's, τοῦ Voutier, Memoires sur la guerre actuelle des Grecs 1823, σελ.
 264, τοῦ Charles Krazeisen, Portraits des Grecs et des Philhellènes les plus célèbres, dessinés
 d'après nature. Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ εἶνε φυσικώ-
 τεραι καὶ παλαιότεραι κατὰ τὸν ἱματισμὸν αἱ εἰκόνες τοῦ
 Νικηταρχ, Κουντουριώτου, Νικοδήμου, Ζαΐμη ἢ αἱ ἐν τῇ
 πινακοθήκῃ τῆς ἐταιρείας. Ὅρα καὶ A. Müller, Erin-
 nerungen aus Griech. vom Jahr 1822, ἐνθα εἰκὼν
 Μιαούλη.

²¹ Deux années à Const. et en Morée. 1825-26
 pa. C. D. σελ. 182. J. Bartholdy, Voyage en Grèce
 1803 καὶ 1804 Τόμ. Β', σ. 70.

²² Ὅρα ἐν Μουσείῳ ἀρχικὴν εἰκόνα Καναρη. Καὶ ἐν
 Bartholdy T. Α', σ. 37.

Ζ

Η

μετὰ κλίσεως πρὸς τὰ ἀριστερά ἢ τὰ δεξιὰ, (Σχ. Η')
 ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ μεταξωτῆς μαύρης σερβέττας
 (Σχ. Θ'). Τοῦ δευτέρου τούτου εἶδους φέσια ἔφερον

Θ

Ι

μετὰ μικρᾶς φούνδας οἱ προὔχοντες τῶν Σπετσῶν